

Впровадження цифрової платформи DREAM та формування Єдиного проєктного портфеля громади є ключовими інструментами прозорого відновлення та залучення інвестицій.

Комунікаційна стратегія реалізується через багатоканальний підхід (веб-сайт, соцмережі, месенджери) та систематичне вивчення громадської думки (5 опитувань за рік), що дозволяє приймати рішення на основі даних (*data-driven decisions*).

Відділом продовжено роботу по підтримці та розвитку партнерських відносин. Спільно із містом-партнером Хорош, Польща, підготовлено проєкт для участі у конкурсі Фонду малих проєктів програми Interreg Next. Проводяться перемовини з музеєм міста Тарнобжег щодо співпраці в питаннях реалізації проєктів у сфері культури та історичної спадщини. Завдяки партнерським проєктам із містом Ленгфорд, Канада, дооблаштовано STEAM лабораторію Центру професійного розвитку педагогічних працівників комплектом робототехніки, плотером, гравером на суму 250 тис.грн.

У партнерстві з асоціацією Рупертівінкель впроваджується учнівський проєкт «Здорова їжа», спрямований на зміцнення стосунків та взаєморозуміння між молоддю Німеччини та України. Представники громади брали участь у Конференції муніципальних партнерств в німецькому місті Мюнстер.

Досвід Горохівської громади підтверджує, що системна робота у сферах цифровізації та проєктного менеджменту дозволяє не лише покращувати внутрішні процеси, а й успішно виконувати умови європейської інтеграції на місцевому рівні.

Список використаних джерел

1. Горохівська міська територіальна громада Волинська область, Луцький район. URL: <https://gorokhivrada.gov.ua/> (дата зверення: 14.04.2026).
2. Горохівська міська територіальна громада Горохівська міська територіальна громада Волинська область, Луцький район. Проекти ГБ 2025р. <https://gorokhivrada.gov.ua/proekti-gb-2025r-14-33-51-10-11-2025/> (дата звернення 25.03.2026).

УДК: 658.15:005.52

УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Юлія Гетьманенко
ygetmanenko@ukr.net

канд. екон. наук, доц. кафедри бізнес-економіки та маркетингу
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж,
м. Черкаси

Визначення оптимальної структури капіталу нерозривно пов'язано із загальною стратегією розвитку підприємства. Успішність управлінських рішень зумовлена двома ключовими факторами: якістю методології, яка лежить в їх основі, та достовірністю оцінки впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на діяльність підприємства.

Стратегічне управління підприємством невід'ємне від ефективного формування його структури, яка є фундаментом забезпечення фінансової стійкості. Досягнення ідеального балансу між власними та запозиченими ресурсами є першочерговим завданням, адже наявність достатнього власного капіталу гарантує операційну незалежність, а залучення позик стимулює інновації та розширення горизонтів діяльності.

Сучасна теорія фінансового менеджменту визначає капітал підприємства як сукупну вартість усіх інвестованих коштів, незалежно від їх форми (грошова, матеріальна чи нематеріальна), що спрямовані на формування активів. При аналізі економічної природи капіталу слід зосередитися на його основних властивостях.

По-перше, капітал підприємства виступає як головний фактор виробництва, що разом із землею (природними ресурсами) та робочою силою складає ключові виробничі чинники.

По-друге, капітал – це джерело фінансових ресурсів підприємства, які забезпечують отримання доходу. Він може бути відокремлений від виробничих процесів, як, наприклад, позичковий капітал. Такий капітал сприяє формуванню прибутку підприємства як у сфері виробництва, так і в фінансовій та інвестиційній діяльності.

По-третє, капітал виступає ключовим фактором у створенні добробуту для його власників, забезпечуючи його необхідний рівень у поточному та майбутньому періоді. Частина капіталу, яка споживається в поточному періоді вилучається з його складу та спрямовується на задоволення актуальних потреб власників, тим самим припиняючи виконувати свою функцію як капіталу. Натомість, накопичена частина капіталу призначена для забезпечення майбутніх потреб власників.

На четвертому місці, капітал підприємства виступає як первинний вимірник його ринкової вартості. Зокрема, власний капітал, який відображає величину чистих активів, відіграє ключову роль. Водночас, обсяг задіяного власного капіталу характеризує також спроможність підприємства залучати позикові фінансові ресурси, які є джерелом додаткового прибутку. У комплексі з іншими, другорядними факторами, це формує базу для оцінки ринкової вартості суб'єкту господарювання.

Для оцінки загальної ефективності діяльності підприємства надзвичайно важливим є аналіз динаміки його капіталу. Коли власний капітал демонструє стрімке зростання, це свідчить про успішне накопичення та ефективне спрямування чистого прибутку. Така ситуація також вказує на здатність підприємства підтримувати свою фінансову рівновагу, спираючись на власні кошти. Крім того, капітал підприємства є поняттям багатограним і може проявлятися у різних формах. Сучасна теорія фінансового менеджменту використовує спеціалізовану термінологію для розмежування та характеристики цих різновидів капіталу.

Повна відсутність позикового капіталу забезпечує підприємству надійну фінансову стійкість, але обмежує її потенціал для швидкого розвитку та збільшення прибутковості власних коштів. У разі сприятливої ринкової ситуації позикові кошти стають цінним інструментом розширення активів [1]. Отже, при розробці стратегії управління структурою капіталу слід враховувати, що помірне залучення позикових коштів, що не перевищує встановлених меж фінансового левериджу, дозволяє значно збільшити обсяги діяльності, підвищити віддачу на власний капітал, сприяти формуванню цільових фондів і, як наслідок, збільшити ринкову вартість підприємства.

Структура капіталу для сучасного підприємства є фактором, який впливає на його платоспроможність, ліквідність, рентабельність і фінансову стійкість [2]. Фінансовий менеджер повинен ефективно керувати співвідношенням позикових і власних джерел у складі капіталу для забезпечення оптимального варіанта його використання. Однією з проблем в управлінні капіталом підприємства є вибір між власним і позиковим капіталом для фінансування діяльності господарюючого суб'єкта.

Одним із завдань управління структурою капіталу підприємства є максимізація рівня власного капіталу при заданому рівні фінансового ризику. Її реалізація полягає в розрахунку ефективності використання позикового капіталу за допомогою ефекту фінансового важеля, який «показує, скільки позикових коштів припадає на 1 гривну власних фінансових ресурсів».

Під оптимальною структурою капіталу розуміється таке співвідношення власних та позикових коштів, при якому:

- мінімальна величина досягається за середньозваженою ціною капіталу;
- максимальна величина досягається за ринковою вартістю підприємства;
- досягається максимальна результативність фінансово-господарської діяльності підприємства;
- відзначаються оптимальне співвідношення між рівнем фінансової стійкості та рівнем рентабельності капіталу.

Формування оптимальної структури капіталу підприємства здійснюється на підґрунті формування відповідного механізму управління.

Механізм управління структурою капіталу – це система методів та принципів формування співвідношення власного та позикового капіталу, спрямована на мінімізацію середньозваженої вартості та максимізацію ринкової вартості підприємства

До основних елементів механізму слід віднести:

1. Встановлення мети. Основна мета управління - знаходження оптимального поєднання довгострокових джерел фінансування.
2. Аналітичний блок включає:
 - аналіз чинників. Облік зовнішніх чинників (податкова система, стан ринку) та внутрішніх (рентабельність, обсяг підприємства, стадія життєвого циклу).
 - оцінка вартості. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу.
3. Інструментарій механізму включають:
 - фінансовий важіль (леверидж). Використання позикових коштів на підвищення рентабельності власного капіталу (ROE), але з урахуванням ризиків.
 - ухвалення рішень. Вибір стратегії формування структури капіталу (агресивна, консервативна, помірна).
4. Контроль та коригування. Моніторинг ефективності структури та її зміна залежно від зміни зовнішнього середовища.

Формування оптимальної структури капіталу для підприємства сприяє оптимізації виробничих витрат, підвищенню рентабельності інвестицій, інтенсифікації оборотності капіталу та збільшення фінансових результатів. Дослідження сучасних методологій управління структурою капіталу формує передумови створення результативної системи управління [2]. Наявність факторів фінансового ризику та невизначеності економічної кон'юнктури обумовлює необхідність розробки управлінських рішень з урахуванням їх впливу, що стосується і управління структурою капіталу підприємства. Результатом процесу управління капіталом є обґрунтування оптимальної структури капіталу на майбутній плановий період.

Таким чином, слід зазначити, що ефективне управління структурою капіталу є невід'ємною складовою стратегії фінансової стійкості підприємства. Спосіб організації, функціонування та формування капіталу на підприємстві безпосередньо пов'язаний з його здатністю до успішного розвитку та досягнення високої ефективності. Для досягнення бажаних результатів, менеджерам та власникам необхідно пам'ятати, що саме обрані ними джерела інвестицій, їхній склад та пропорції в структурі капіталу визначають основу для заснування та подальшої діяльності підприємства. Отже, побудова оптимальної структури капіталу є однією з найважливіших концепцій фінансового менеджменту.

Список використаних джерел

- 1 Дмитрук В. О., Максимець Ю. В. Сутність категорії “капітал підприємства” відповідно до сучасних досліджень в цій сфері. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7919> (дата звернення: 26.04.2026).
DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.99

2 Коритько, Т. Ю., Бриль І.В. Інтелектуальний капітал підприємства та його оцінка в умовах цифровізації. *Економіка промисловості*. 2021. №1(93). С. 92–110. DOI: 10.15407/econindustry2021.01.092.

3 Погріщук Г.Б., Волощук Р.Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. *Економіка та держава*. 2020. №7. С. 16–23. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.7.16

УДК: 005.21:005.5

ІНТЕГРАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У СИСТЕМУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ольга Демчук

boroviktm103@gmail.com

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж

м. Черкаси

Науковий керівник: викладач-методист Тетяна Боровик

Стрімкі зміни у сучасному бізнес-середовищі, де традиційні методи втрачають свою ефективність, сприяють впровадженню інноваційних та гнучких стратегій. Особливо важливо це зараз в умовах нестабільності, коли підприємства змушені миттєво реагувати на зовнішні виклики. Крім того, зростає значення ефективного управління персоналом, розвитку компетенцій працівників та підвищення їх продуктивності, що також підсилює роль сучасних стратегій менеджменту. Впровадження нових підходів дозволяє підприємствам підвищити конкурентоспроможність і досягти поставлених цілей, тому дослідження нових стратегій менеджменту є актуальним і має важливе значення для ефективного функціонування підприємств у сучасних умовах.

До основних сучасних стратегій менеджменту належать:

1) Agile-менеджмент – це методологія, що допомагає управляти проєктами або розробляти продукт швидко, гнучко, з можливістю вносити зміни на кожному етапі. Головною метою є задоволення замовника.

Основна перевага Agile – це гнучкість. Метод дозволяє швидко реагувати на зміни у вимогах, ринкових умовах або зворотньому зв'язку від клієнта та адаптувати продукт на будь-якому етапі. Завдяки регулярним тестам продукту, будь-які помилки можна виявити ще до того, як вони стануть серйозною проблемою. В результаті – ризики мінімізуються, продукт постійно змінюється на краще, голоси всіх учасників команди почуті, що усуває непорозуміння. Клієнти активно залучені в процес розробки, та отримують продукт, що відповідає їхнім очікуванням. Недоліками є складність довгострокових планів бюджету і результатів, залежність від самоорганізації команди [1].

2) ESG (Environmental, Social, Governance) – це підхід до сталого розвитку, що охоплює екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності організації. Для неприбуткових громадських організацій в Україні ESG набирав дедалі більшого значення.

Через зростання суспільного запиту на прозорість і відповідальність організацій, особливо тих, що отримують фінансування від донорів та працюють у сферах соціального впливу,